

ТЕСТ ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

јул 2025.

Шифра кандидата: _____

УПУТСТВО: Тест попуњавати ћирилицом, хемијском оловком и без преправљања, поштујући граматичка и правописна правила. Нечитки, преправљани, граматички и правописно неправилни одговори неће се признавати.

1. Заокружите слово испред назива дијалекта којим је написан Вуков *Српски рјечник* (1818). 1 поен
а) шумадијско-војвођански дијалекат;
б) **источнохерцеговачки дијалекат.**
2. Гласне жице, језик и усне: 1 поен
а) имају улогу резонатора;
б) **производе гласове покретом;**
в) појачавају гласове.
(Заокружите слово испред тачног одговора.)
3. У речи ХЕФТАЛИЦА заокружите безвучне сугласнике који немају своје звучне парњаке. 1 поен
Х Е Ф Т А Л И Ц А
4. Одредите које су се две гласовне алтернације (промене) десиле у подвученој речи у реченици: 1 поен
Потписници декларације присуствовали су састанку.
једначење сугласника по звучности (алтернација д:т) сибиларизација (алтернација к:ц)
5. Заокружите слово испред термина којим се у лингвистици означава промена глагола по лицима и временима. 1 поен
а) конгруенција;
б) **конјугација;**
в) деклинација.

6. Одредите род, број и падеж подвучене речи у примеру: 1 поен
С јесени село је најлепше, пуно мириса и живих боја.
Род: женски
Број: јединина
Падеж: генитив
7. Заокружите речи које су настале извођењем (суфиксацијом). 1 поен
кућа, сточић, столњак, натчовек, чуваркућа
8. Придеви *исхитрен* и *брзоплет* (нпр. *исхитрена одлука*, *брзоплета одлука*) стоје у лексичком односу који се назива: 1 поен
а) антонимија;
б) синонимија;
в) хомонимија.
(Заокружите слово испред тачног одговора.)
9. У следећој реченици подвуците прави објекат. 1 поен
Конкретне налоге пронаћи ћеш на столу у својој канцеларији.
10. Одредите службу (функцију) подвученог реченичног члана. 1 поен
Упркос умору, особље је предано радило свој посао.
прилошка одредба за начин (ПОН)
11. Међу наведеним синтагмама подвуците ону која припада именичким синтагмама. 1 поен
татин кључ од стана, далеко од куће, смешан до суза, гледајући кроз прозор
Главна реч у подвученој синтагми је: КЉУЧ.
12. Одредите врсту подвучене зависне реченице. 1 поен
Чим дође у парк, он седне на клупу.
Врста зависне реченице је: временска (темпорална).
13. Којом врстом напоредног односа су повезане следеће независне предикатске реченице? 1 поен
Све цвеће у башти је процветало, али руже још увек нису.
а) саставни напоредни однос;
б) раставни напоредни однос;
в) супротни напоредни однос.
(Заокружите слово испред тачног одговора.)
14. Писаним словима ћирилице напишите како гласи придев на -ски од Нови Пазар. 1 поен
новопазарски
15. Заокружите слово испред решења које је у складу с правописном нормом. 1 поен
а) ауто-портрет; б) ауто портрет; в) аутопортрет.

16. Подвуците оне појмове који су у најужој вези са *лирским* књижевним делима: 1 поен
дидаскалије, фабула, **рима**, приповедање, **сонет**, чин
17. *За љубав, не за мржњу ја сам рођена*, речи су које изговара главна јунакиња 1 поен
Антигона (упишите назив дела), грчке трагедије
чији је аутор Софокле (наведите име писца).
18. Заокружите слово испред *наслоа збирке* чији је аутор Миодраг Павловић: 1 поен
а) *Записи о црном Владимиру*
б) 87 песама
в) *Ватра и ништа*
г) *Тражим помиловање*
19. 1 поен
Овај реалистички роман приказује француско друштво прве половине 19. века, интриге угледних и моћних париских породица и оне који по сваку цену желе да себи обезбеде виши друштвени статус. Радња романа описује живот париског света, најпре у улицама Сен Женејев и Сен Жермен. Наслов овог романа је Чича Горио
(упишите наслов романа), а име његовог писца гласи Оноре де Балзак (упишите име и презиме аутора).
20. Песму *Бановић Страхиња* испевао је: 1 поен
а) Филип Вишњић
б) Старац Милија
в) Тешан Подруговић
(Заокружите слово испред тачног одговора.)
21. 1 поен
Овај српски књижевник упамћен је највише по својим комедијама. Потиче из Вршца. У устаничкој Србији радио је на организацији школства и просвете, Друштва српске словесности, музеја и на заштити културног блага српског народа. Био је члан Српског ученог друштва. Његова позната дела су *Покондирена тиква* и *Кир Јања*. Његово име је Јован Стерија Поповић (упишите име и презиме аутора).
22. Уз имена писаца напишите *епоху* којој припадају: 1 поен
Александар Сергејевич Пушкин романтизам
Антон Павлович Чехов реализам (модерна)
23. *Кад млидијах умрети* Бранка Радичевића је: 1 поен
а) химна
б) елегија
в) дитирамб
(Заокружите слово испред тачног одговора.)

24. Поћем, клецнем, идем, застајавам,
Шеталицу сату задржавам;
Јурим, бежим, ка очајник клети:
Зборим речи, речи без памети:
„Не сме нам умрети!“ 1 поен

Подвучени стихови илуструју стилску фигуру која се зове:

- а) симплоха
б) асиндетон
в) полисиндетон

(Заокружите слово испред тачног одговора.)

25. Поред наведених дела упишите век у ком су написана. 1 поен
- Похвала кнезу Лазару 15. век
Житије Светог Симеона 13. век

26. Повежите наслове романа са градовима у којима се одвија радња тако што ћете на празним линијама уписати одговарајуће бројеве. 1 поен
<u>3</u> Кад су цветале тикве	1. Сарајево
<u>1</u> Дервиш и смрт	2. Вишеград
<u>2</u> На Дрини ћуприја	3. Београд

27. 1 поен
- Милош Црњански, један од најзначајнијих српских писаца, оснивач је књижевног покрета који се звао суматраизам (упишите назив покрета), а своје поетичке идеје образложио је у програмском тексту Објашњење „Суматре“ (упишите назив текста), објављеном у Српском књижевном гласнику на захтев Богдана Поповића.

28. Пажљиво прочитајте наведене стихове. 1 поен
- Зашто ноћас тако шуме јабланови,
Тако страсно, чудно? Зашто тако шуме?
Жути месец споро залази за хуме,
Далеке и црне, ко слутње; и снови.
- Стихови песме Јабланови Јована Дучића испевани су у дванаестерцу (александринцу) (упишите врсту стиха),
а рима је по дистрибуцији обгрљена (упишите врсту риме).

29. Повежите имена аутора са врстом приповетке у којој су оставили највећи уметнички допринос: 1 поен
<u>3</u> Милован Глишић	1. сатирично-алегоријска приповетка
<u>1</u> Радоје Домановић	2. психолошка приповетка
<u>2</u> Лаза Лазаревић	3. сеоска приповетка

30. Повежите имена песника са насловима њихових песама тако што ћете на празним линијама уписати одговарајуће бројеве. 1 поен
<u>3</u> Јован Дучић	1. Светковина
<u>2</u> Милан Ракић	2. Јасика
<u>1</u> Сима Пандуровић	3. Сунцокрети